

v prvním sporu v důvodech rozsudku výrazu došlý, že žalobkyni nárok na odškodnění přísluší, soudy ve sporu tomto, ať už jde o jeho návěťí prvé t. j. skutkové zjištění, a nebo druhé t. j. právní subsumpci. Jest to sice věc právnímu řádu nelibá, má-li v téže věci po druhé rozhodnuto býti jinak, avšak soudové nemohou se uzavíratí lepšimu poznání a na-prosto nelze pokračovati v chybě, která se stala, nýbrž vždy lépe jest, bude-li dopomoženo právu k průchodu aspoň v části, která ještě k rozřešení zbývá. K tomu doložiti dlužno, že dle § 55 j. n. příslušnost okresního soudu ve sporu původním vůbec neměla nastati, pak-li žalobkyně chtěla uplatňovati částku, tuto příslušnost převyšující, a že by tedy po právu byla nastati mohla jen tehdy, kdyby se žalobkyně nároku na zbytek byla vzdala. Kdyby tedy bylo bývalo žalováno hned u soudu sborového, jak mělo, bylo by nedošlo k dvojímu sporu a dvojímu rozsudku a tudíž ani k divergenci.

Čís. 1506.

Byl-li úraz způsoben smeknutím se zasouvacího okna, nelze opíratí nárok na náhradu škody ani o § 1318 ani o § 1319, nýbrž případně jen o §§ 1297, 1299 obč. zák.

Ustanovení § 1318 obč. zák. lze užítí jen tehdy, způsobena-li škoda věcí, jež není součástí budovy.

Také ustanovení § 1319 obč. zák. předpokládá zavinění držitele budovy, ulehčujíc obviněnému pouze do jisté míry břímě průvodní.

(Rozh. ze dne 21. února 1922, Rv I 949/21.)

Hostinská místnost žalovaných byla na uliční straně opatřena velikou skleněnou tabulí, jež bývala v letních měsících vytahována, čímž umožněn přístup přímo z ulice. Jednoho letního dne vcházel žalobce tímto vchodem do hostinské místnosti a právě když podcházel skleněnou tabuli, smekla se a těžce ho poranila. Žalobu o náhradu škody oba nižší soudy zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Prvý soud zjistil, že bylo možno vstoupiti do hostinské místnosti nejen obyčejným vchodem, (totiž dveřmi), nýbrž v létě i vchodem, získaným vytažením okna, že však v kritický den v čase, kdy žalobce do místnosti vkročil, byl vchod uzavřen břečťanovými stěnami 1 m vysokými umístěnými mezi podstavci, a že, poněvadž břečťanová stěna stojící za levým podstavcem byla poněkud posunuta k středu vchodu, bylo možno vkročiti do místnosti toliko úzkou mezerou mezi zdí a stěnou břečťanovou tím způsobem, že se překročily oba podstavce. Právem z toho vyvozoval první soud, že za těchto poměrů nebyl vchod do místnosti pod oknem volný, nýbrž že každému při patřičné opatrnosti muselo býti jasno, že zastavením cesty dlužno pokládati vchod oknem za nedovolený, zejména, když okno nebylo úplně vytaženo. Když tedy žalobce, ačkoliv mu bylo jasno, že tento vchod ještě není uvolněn, poněvadž byl zastaven, použil vchodu oknem místo vchodu dveřmi z domu, nemůže činiti zodpovědnou osobu třetí, když se mu při použití zakázaného vchodu přihodila nehoda. Odvolatel nemůže ve svůj prospěch použítí ustanovení § 1318 obč. zák., poněvadž ustanovení toto, jež bylo převzato z práva římského právě tak, jako tam, bylo učiněno v zájmu bezpečí frekvence na cestách veřejných, a ručení předpokládá

tudíž, že předmět spadne přes hranici bytovou, a že tam někomu škodu způsobí, což zákon vyjadřuje slovy »aus der Wohnung geworfen oder gegossen wurde oder die Sache herabgefallen ist«, kdežto zde okenní tabule v místnosti umístěná zůstala v okenním rámcí.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Pokud se žalobcovo dovolání opírá o dovolací důvody § 503 čís. 2 a 4 c. ř. s., nutno mu přiznati oprávnění. Předchozí soudy nezabývaly se vůbec otázkou zavinění žalovaných, uznavše, že žalobce zavinil sám svůj úraz, a zamítнувše již z toho důvodu uplatňovaný nárok na náhradu škody. Tento postup nižších soudů jest již formálně pochyben, ježto vlastní zavinění poškozeného nevyklučuje beze všeho konkurujícího zavinění jiných osob, a v takovém případě platí zásada § 1304 obč. zák. Žalobce tvrdil zavinění žalovaných; nižší soudy měly se tedy především obíratí tímto tvrzením, a zjistiti, zda stihá žalované nějaká vina. V případě záporném bylo lze prostě zamítnouti žalobu pro nedostatek zákonného podkladu. aniž bylo třeba uvažovati o tom, dlužno-li žalobci přičítati vinu na úrazu; jen v případě kladném byla by nabyla významu otázka další, je-li tu také zavinění žalujícího. Než názor nižších soudů, že žalobce zavinil sám svůj úraz, jest i se stanoviska hmotného práva mylným. V tom, že se žalobce pokusil, dostatí se do hostinských místností z ulice, ač vstup z ulice nebyl ještě úplně volným a každému bylo patrno, že má voliti vstup z průjezdu domovního, nelze vůbec spatřovati zavinění žalujícího. Vzhledem k ustanovením § 1294 obč. zák. mohlo by jako zavinění žalujícího přijíti v úvahu jen nedopatření, záležející v nedostatku náležité pozornosti po rozumu § 1297 obč. zák. O takovémto nedopatření bylo by dle zjištěných okolností lze mluviti jen tehdy, kdyby byl žalobce mohl předvídati, že pokus, dostatí se z ulice do hostinských místností přes levý podstavec okna mezerou mezi zdí a stěnou břečťanovou, bude po případě spojen s nebezpečím úrazu. V tom směru však nevyšlo ve sporu nic na jevo; situace nebyla pro nikoho hroživá; a možnost, předvídati nějaký úraz, byla nadobro vyloučena. Nehledíc k tomu, není mezi žalobcovým počínáním a škodnou událostí příčinné souvislosti, ježto nižší soudy vzaly za prokázáno, že škodná událost — smeknutí se okna — nebyla vyvolána žalobcovou činností, nýbrž nastala bezděčně. Jest tu tedy vlastně náhoda a nahodilá škoda, která by ovšem dle § 1311 obč. zák. stihala žalobce, kdyby nebylo lze prokázati, že k náhodě zavadlo příčinu zavinění žalovaných. A o to právě jde. Žalobce ovšem se domnívá, že třetí žalovaný ručí i bez zavinění dle § 1318 obč. zák. Že předpisy § 1318 obč. zák. nemají zde místa, správně vyložily nižší soudy. Z dějin vzniku tohoto paragrafu, jak podrobně jsou vylíčeny v důvodech rozhodnutí bývalého vídeňského nejvyššího soudu ze dne 11. prosince 1907, čís. 15.084 (sb. Gl. U. n. ř. 4021), zřejmě vysvítá, že ustanovení § 1318 obč. zák. lze užití jen tehdy, způsobena-li škoda věcí, která není součástí budovy, ať již škoda nastala tím, že věc spadla, nebo byla vyhozena nebo vylita. Okno, kterýmž ve sporném případě škoda byla přivoděna, jest však zajisté součástí budovy. Žalobce myslí, že, je-li tomu tak, ručí dle novelisovaného § 1319 obč. zák. i bez zavinění držite

budovy. Než i tu jest na omylu. Především dlužno vytknouti, že se v § 1319 obč. zák. nestanoví ručení za výsledek, správněji ručení z nebezpečí, — nýbrž že také ustanovení § 1319 obč. zák. předpokládá zavinění držitele budovy, a pozměňuje toliko — odchylujíc se v tom směru od pravidla § 1296 obč. zák. — do jisté míry břímě průvodní v ten způsob, že poškozenému náleží pouze dokázati, že událost jest následkem vadné povahy budovy, kdežto držitel budovy, chce-li býti prost ručení, musí prokázati, že užil veškeré péče, již třeba, by nebezpečenství bylo odvráceno. Že tomu tak, patrno z materiálů k třetí dílčí novele (zpráva komise pro záležitosti soudní o osnově zákona, jímž se mění a doplňují některá ustanovení občanského zákoníka občanského, čís. 78 příloh k těsnopiseckým protokolům panské sněmovny, XXI. zasedání 1912, k § 230). K tomu nehledíc, nepřichází § 1319 obč. zák. zde vůbec v úvahu. Předpokládáť a) že se s řítily budova nebo jiné dílo, provedené na pozemku, nebo b) že se oddělily části od nich. Ani pod první, ani pod druhou případnost nelze zařaditi smeknutí se okna uvnitř rámu okenního, a ježto ustanovení § 1319 obč. zák. jest rázu výjimečného, nelze je rozšiřovati na případy jiné, v zákoně výslovně nestanovené. Leč zavinění žalovaných — a to hrubé zavinění dle § 1297 neb i § 1299 obč. zák. — lze po případě odvoditi z okolností žalobcem tvrzených, že vytahovací zařízení bylo již původně svou konstrukcí nedostatečné a vadné, a že bylo kromě toho poroucháno; — že žalovaní mohli a měli při náležitě pilnosti a opatrnosti o tom věděti a učiniti vhodná opatření, by nebezpečný stav byl odstraněn, a že zanedbali tuto zákonnou povinnost. Touto otázkou nižší soudy, jak již podotčeno, se nezabývaly, a v těch směrech se svého právního stanoviska po stránce skutkové v rozsudcích ničeho nezjistily.

Čís. 1507.

I koupě na zkoušku může býti uzavřena pod výminkou rozvazovací. Takovou jest, zaplatí-li kupitel kupní cenu před projitím lhůty zkušební. Prodávatel není povinen přijati zpět zboží koupené na zkoušku a vrátiti kupní cenu, vrací-li kupitel zboží ve stavu poškozeném.

(Rozh. ze dne 21. února 1922, Rv I 968/21.)

Žalobkyně objednala u žalovaného krajkové zboží na zkoušku. Zboží zasláno jí bylo ve stavu bezvadném na dobírku, již žalobkyně vyplatila. Později zaslala žalobkyně žalovanému část zboží zpět, jež však žalovaný odmítl přijati, ježto došlo ve stavu poškozeném. Žalobě, by žalovaný uznán byl povinným, přijati zpět část zboží a vrátiti kupní cenu zaň vyplacenou, bylo oběma nižšími soudy vyhověno. Odvolací soud uvedl v podstatě v důvodech: Jde tu o koupi na zkoušku, již dlužno posuzovati dle čl. 339 obch. zák. Kup na zkoušku jest smlouva uzavřenou pod výminkou, v pochybnosti odkládací, že kupitel zaslání zboží prozkoumá a schválí. Smlouva taková zavazuje předem pouze prodávatele. Kupitel jest pouze potud vázán, že jest na něm, by prohlásil, zda zboží schvaluje. Závazek tento jest však dán do úplné libovůle kupitele, pak-li jí ovšem nejsou položeny úmluvou nebo obyčejem určité časové meze. Avšak již zaslání zboží vzbuzuje kupiteli závazek, zboží podržeti